

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství
Katedra pedagogiky

**Důsledky SPU pro sekundární
a postsekundární vzdělávání**

Obhajoba bakalářské práce

Autor: Hošťálková Jana

- V **teoretické části** bakalářské práce jsem se zaměřila na základní problematiku lidí se zdravotním postižením a jejich sociální a pedagogickou integraci mezi jejich zdravé vrstevníky. Snažila jsem se vystihnout problematiku těchto lidí a poukázat na to, jak je důležité jim pomáhat.
- Hlavním tématem mé práce, byly specifické poruchy učení. Ty jsou třeba velice dlouho zkoumat, aby je bylo možno alespoň trochu pochopit. Nikdo z nás, kdo poruchami učení netrpí, nemůže vědět, čím ti co je mají, procházejí. Téma jsem si vybrala proto, že je velmi důležitou částí speciální pedagogiky a je dobře, že není podceňováno.
- Věnovala jsem se příčinám vzniku specifických poruch učení a jejich projevům. Nemohla jsem opomenout to, že tyto poruchy jsou zakotveny v Mezinárodní klasifikaci nemocí. Zaměřila jsem se na ty poruchy, které jsou nejvíce rozšířené a popsala je.
- Zdůraznila jsem, že velmi důležitou součástí práce se žáky se SPU je edukace.
- Každý žák se specifickou poruchou učení, má na základě zprávy z vyšetření ve specializovaném středisku, možnost vytvoření individuálního vzdělávacího plánu. Na jeho základě pedagogové vytvoří vhodné podmínky výuky a individuálně k takovým žákům přistupují. Mohou využívat úlev v hodnocení a klasifikaci takových žáků.
- Popsala jsem reedukaci žáků se SPU, kde je důležitou součástí, součinnost rodiny a pedagogem neopomenutí takového žáka za splnění úkolů, chválit.
- V **praktické části** své práce jsem se zaměřila na informovanost respondentů o specifických poruchách učení a jejich důsledcích. Využila jsem možnosti dotazníkového šetření a oslovila jsem pedagogy a žáky na Sředním odborném učilišti gastronomie v Praze 10.
- Z výsledků šetření bylo patrné, že pedagogové na tomto učilišti mají o specifických poruchách učení dobré znalosti. Každý z dotazovaných, má ve své třídě žáky se SPU a také žáky s vytvořeným IVP. Všichni využívají nástrojů k edukaci a těmto žákům věnují dostatečnou péči. Stále se zdokonalují v oblasti specifických poruch a získávají doplňující znalosti, aby mohli těmto žákům profesionálně pomáhat.
- Žáci, kteří mají některou ze specifických poruch učení, jsou dobře informováni o problémech těchto poruch. Plně využívají reedukačních metod a jim poskytovaných úlev. Ti žáci, kteří žádnou poruchou netrpí, určité vědomosti mají, ale ty jsou pouze okrajové.

Všichni respondenti spolupracovali s chutí a výsledky dotazníku tomu odpovídaly.

Závěr a doporučení vyplývající z šetření

V rámci dotazníkového šetření provedeného mezi pedagogy na Středním odborném učilišti gastronomie v Praze 10 jsem zjistila, že:

- z osmi respondentů je šest žen a dva muži.
- tři pedagogové, svou profesi vykonávají 10-15let, další tři - více jak 15let a dva 5-10let.
- všichni dotazovaní vystudovali pedagogickou fakultu a současně době učí průměrně v jedné třídě 20 žáků.
- pedagogům by vyhovovalo mít ve třídě 15 žáků, pokud by mezi nimi byl integrovaný žák.
- všichni dotazovaní pedagogové již někdy měli, nebo dokonce mají ve třídě žaka s IVP.
- plně proškolených pedagogů na integraci žáků, bylo šest (ti také mají velmi dobré znalosti SPU) a částečně proškolení byli dva pedagogové (ti mají znalosti pouze částečně).
- všech osm pedagogů se podílelo na tvorbě IVP pro žáky se SPU.
- dotazovaní pedagogové mají ve třídách, ve kterých učí celkem 15 žáků s dyslexií, sedm žáků s dysgrafií a šest žáků s dyskalkulií.
- dotazovaní pedagogové se shodli na třech největších rozdílech při práci s integrovanými žáky, první je delší čas na přípravu, druhý je zvýšená kontrola a v neposlední řadě spolupráce se školní psychologkou.
- největší potíží při práci se žáky se SPU je nedostatečný čas během vyučování, na tom se shodli jednohlasně všichni respondenti.
- šest pedagogů se žákům se SPU věnují během vyučovací hodiny víc jak 10 minut (čas je dostačující) a dva pedagogové méně než 10 minut (čas je nedostačující).
- plně informováni o SPU se cítí šest dotazovaných pedagogů a dva pouze částečně.
- všichni pedagogové mají možnost spolupracovat se školní psychologkou.
- šest pedagogů navštěvuje kurzy nebo semináře proto, aby si rozšiřovali znalosti o SPU a dva pedagogové žádné takové kurzy nebo semináře zatím nenavštívili, všichni spolupracují se specializovanými středisky
- pedagogové nejvíce používají tyto formy pomoci: softwer na kontrolupravopisu, tablet, barevné zvýrazňování textu, možnost ústního zkoušení a hodnocení postupu. Dále umožňují žákům se SPU presentaci mimo třídu, delší přípravu a fonetický přepis.
- všichni pedagogové při hodnocení žáků se SPU využívají možnosti slovního hodnocení a klasické klasifikace.

V rámci dotazníkového šetření provedeného mezi žáky na Středním odborném učilišti gastronomie v Praze 10 jsem zjistila, že:

- mezi respondenty bylo 55 chlapců a 25 dívek.
- dotazování žáci studující obory kuchař, číšník, cukrář a gastronom.
- 20 kuchařů navštěvuje I.ročník, 20 číšníků II.ročník, 20 cukrářů III.ročník a 20 gastronomů IV.ročník.
- obtíže se čtením a psaním má celkem 49 žáků a 31 žáků žádné obtíže nemá.
- vyšetřeno na specializovaném pracovišti bylo 28 žáků, doporučení na vyšetření přiznalo 13 žáků a 39 žáků vyšetřeno nebylo a ani doporučení nedostalo.
- Dyslexii má diagnostikováno 15 žáků, dysortografii sedm žáků, dyskalkulii šest žáků a 52 žáků se vyjádřilo tak, že žádnou z výše uvedených poruch nemá.
- Individuální vzdělávací program má vytvořeno ze všech respondentů 12 žáků a ostatních 68 žáků tento program vytvořen nemá.
- Své znalosti o dyslexii hodnotí 15 žáků výborně, dobře šest žáků a nedostatečně 59 žáků.
- Znalosti dysgrafie nemají žádné, všichni dotazovaní žáci. Dysortografii výborně zná sedm žáků, tři žáci mají znalosti dobré a 70 žáků má znalosti nedostačující. Dyskalkulii zná výborně šest žáků, tři mají znalosti dobré a 79 žáků nezná tuto poruchu vůbec.
- Se školní psychologkou spolupracuje z důvodů svých obtíží 22 žáků, 52 žáků nespolečně spolupracuje vůbec a šest žáků dochází k psychologce občas.
- pedagogové se 22 žákům s poruchou učení, věnují během výuky cca 10 minut. Podle názoru šesti žáků s poruchami učení, se jim pedagogové věnují občas a dle mínění 46 žáků se jim pedagogové nevěnují vůbec (tito nemají žádnou poruchu učení).
- čas věnovaný žákům s poruchami učení se zdá 28 respondentům dostačující.
- 21 dotazovaných žáků odpovědělo, že jejich vrstevníci chápou obtíže, které mají. Sedm žáků sdělilo, že si myslí, že jejich problémy spolužáci nechápou.
- největším problémem pro tyto žáky je hluk ve třídě, shodlo se na tom 14 z nich. Dalších osm vidí problém v rychlosti výkladu učitele a zbylých šest, žádné problémy při výuce nemají.
- softwar na kontrolu pravopisu používá 28 žáků každý den, přehledové tabulky šest žáků občas, psaní domácích úkolů na počítači pět žáků každý den a 19 žáků občas, poznámky z výuky devět žáků každý den a sedm žáků občas, tablet devět žáků denně a šest žáků občas, počítač sedm žáků denně a tři žáci občas.

Po zpracování všech dotazníků jsem zjistila, že na Středním odborném učilišti gastronomie v Praze 10, pracují pedagogové, kteří mají ve svých třídách žáky s různými specifickými poruchami učení. Informovanost pedagogů i žáků o specifických poruchách je na dobré úrovni. Všichni mají možnost

spolupráce se školní psycholožkou, která vypracovává pokyny pro pedagogy a pro žáky.

Tyto pokyny ulehčí práci pedagogům i žákům. Pedagogové se musí ve své práci neustále zdokonalovat.

Sami se musí učit, jak učit tyto „handicapované“ žáky. Jejich práce není v žádném případě jednoduchá, mají obrovskou zodpovědnost. Je velmi důležité, aby žáci se SPU spolupracovali s pedagogy, ti byli v kontaktu s jejich rodiči a společnými silami se snažili obtíže spojené s poruchami učení, zvládnout.

Ve své profesi učitele odborného výcviku se setkávám se žáky, kteří mají určitá zdravotní postižení nebo specifické poruchy učení. Psaní této práce mi pomohlo ujasnit si pohled na tyto žáky. Již vím, jak je mám vnímat, jak k jejich potížím přistupovat a jak jim pomáhat. Připravuji se na svou výuku zodpovědněji a hodně toho, co jsem se dozvěděla, předávám dál, mezi své kolegy.

Myslím si, že větší informovanost mezi ostatními lidmi, může zvýšit celkovou kvalitu života těch co trpí poruchami učení, nebo jsou zdravotně postižení.